

ATATÜRK VE ÇOCUK

Zıt Anamlı Sözcükler

Anamları birbirinin karşıtı olan sözcüklere zıt anlamlı sözcükler denir.

Örnek: büyük—küçük, eski—yeni, hızlı—yavaş, mutlu—üzgün, uzun—kısa.

Bir sözcüğün zıt anlamlısını bulurken cümlede hangi anlamda kullanıldığına dikkat ederiz.

Neden—Sonuç İlişkisi

Bir olayın neden gerçekleştiğini ve bunun sonucunda ne olduğunu anlatan cümlelerde neden—sonuç ilişkisi vardır.

“Yağmur yağdığı için şemsiyemi aldım.” cümlesinde neden yağmurun yağması, sonuç ise şemsiyenin alınmasıdır.

Örnek: Yağmur yağdığı için şemsiyemi aldım. Neden: yağmur yağması. Sonuç: şemsiyeyi almam.

“çünkü, için, bu yüzden” gibi ifadeler neden ile sonuç arasındaki ilişkiyi anlamamıza yardımcı olabilir.

Noktalama İşaretleri II: Soru İşareti, Ünlem ve İki Nokta

- Soru işareti (?) soru anlamı taşıyan cümlelerin sonuna konur.

Örnek: “Bugün kütüphaneye gelecek misin?”

- Ünlem işareti (!) sevinç, korku, şaşırma, seslenme gibi güçlü duygu ve durumları anlatan cümlelerin sonunda kullanılabilir.

Örnek: “Yaşasın, kazandık!”

- İki nokta (:) kendisinden sonra açıklama ya da sıralama geleceğini gösterebilir.

Örnek: “Millî bayramlarımız: 23 Nisan, 19 Mayıs, 30 Ağustos ve 29 Ekim.”

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

- Cümlelerin ilk harfini büyük yazarız.
- Kişi, şehir ve ülke adları gibi özel adlar büyük harfle başlar.
- Bayram, kurum ve önemli yer adlarında sözcüklerin ilk harflerini kurala uygun biçimde büyük yazarız.

Örnek: Türkiye, Ankara, Mustafa Kemal Atatürk, Cumhuriyet Bayramı.

- Yazımızı bitirdikten sonra özel adları ve cümle başlangıçlarını yeniden kontrol etmek yazım hatalarını azaltır.

Karakterleri Karşılaştırıyorum

Bir metindeki karakterleri karşılaştırırken onların

davranışlarına, özelliklerine, düşüncelerine ve yaşadıkları olaylara dikkat ederiz.

Benzer yönleri anlatırken “ikisi de, her ikisi de”; farklı yönleri anlatırken “ama, farklı olarak” gibi ifadelerden yararlanabiliriz.

Örnek: Ece ve Mert ikisi de yardımsever olabilir; Ece daha sakin, Mert ise daha hareketli olabilir.

Karşılaştırma yaparken metinde olmayan bir özelliği eklememeli, söylediklerimizi metindeki bilgilere dayandırmalıyız.

Örnek Vererek Anlatıyorum

Bir düşünceyi daha açık anlatmak için örneklerden yararlanabiliriz. Örnekler, söylediğimiz düşüncenin anlaşılmasını kolaylaştırır.

Örnek verirken “örneğin, mesela” gibi ifadeleri kullanabiliriz.

Örnek: “Millî değerlerimize önem veririz. Örneğin bayrağımıza ve İstiklâl Marşı’mıza saygı gösteririz.”

Verdiğimiz örneğin konu ile doğrudan ilgili olmasına dikkat ederiz.

Selamlaşma, Hitap ve Nezaket İfadeleri

İletişime başlarken duruma uygun selamlaşma ve hitap ifadeleri kullanırız. “Merhaba”, “Günaydın”, “Sevgili Arkadaşım”, “Sayın Öğretmenim” bunlara örnektir.

- “Lütfen”, “teşekkür ederim”, “rica ederim”, “özür dilerim” gibi nezaket ifadeleri konuşmamızı daha saygılı ve anlaşılır hâle getirir.

- Kiminle ve hangi ortamda konuştuğumuza göre sözcüklerimizi ve ses tonumuzu uygun biçimde seçeriz.